

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Lectionarius de tempore - Cod. Aug. perg. 13

[Reichenau ?], [13. Jh.]

Feria II - III [= ep. I. Ioh. 2,28-5,12]. In ascensione domini. Sermo beati Gregorii pape. lectio.

[urn:nbn:de:bsz:31-41548](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-41548)

ut dñi contra rationem sue petat sa-
lutis. non ut apłoz simplicitas cor-
porali usui sui saluatoris. ab eterne
salutis petitione retardata. sed obsta-
culo pprie cupiditatis. ab intuitu dñi
ce uoluntatis impedita. Quid autē
pncipalitē petendū sit. dñs subden-
do manifestat. Petite & accipietis.
ut gaudiū ur̄m sit plenū. Plenum
ergo gaudiū. beatitudinē ppetue

F pacis appellat. **FR. 11. 1.**
111011 manete in dño.
ut cum apparuerit habeamus fidu-
ciam. & non confundam̄ ab eo. in ad-
uentu eius. Si scitis qm̄ iustus est.
sectore. qm̄ omnis qui facit iustiti-
am. ex ipso natus est. Videte qualē
caritatem dedit nobis pater. ut filiū
dñi nominemur & simus. Et ppter
hoc mundus non nouit nos. quia
non nouit eum. **Kāū.** nunc filiū
dñi sumus. & non dum apparuit qd̄
erimus. Sem̄ quō eum apparuerit
similes ei erimus. qm̄ uidebim̄ eum
sicuti est. Et omnis qui habet spem
hanc in eo. sanctificat se sicut ille

O sanctus est. **11.**
omnis qui facit peccatum.
& iniquitatē facit. & peccatum est
iniquitas. Et scitis quō ille apparuit
ut peccata tolleret. & peccatum in
eo non est. Omnis qui in eo manet
ñ peccat. & omnis qui peccat

non uidet eum. nec cognouit eum. fili-
oli. nemo uos seducat. Qui facit iustiti-
am iustus est. sicut & ille iustus ē. Qui
facit peccatum. ex diabolo est. quō ab
initio diabolus peccat. In hoc apparuit
filius dñi. ut dissoluat opera diaboli.
Omnis qui natus est ex dño. peccatum ñ
facit. qm̄ semen ip̄s in eo manet.
& non potest peccare. qm̄ natus est
ex dño. In hoc manifestati sunt. filii dñi
& filii diaboli. **111.**

Omnis qui non est iustus. non
est ex dño. & qui ñ diligit fratrem suū.
qm̄ hec est annuntiatio quā audistis
ab initio. ut diligatis alterutrum. ñ
sicut eam qui ex maligno erat. & occi-
dit fratrem suū. Et ppter quid occidit
eum. Quō opera illius malig-
na erant. fratris autē iusta. Nolite mi-
rari fratres. si odit uos mundus. Nos
scimus qm̄ translati sumus de mor-
te ad uitam. qm̄ diligimus. Qui non
diligit. manet in morte. Omnis qui
odit fratrem suū. homicida est. Et sci-
tis quō om̄s homicida non habet
uitam et̄nam. in se manente. In hoc
cognouimus caritatem xp̄i. qm̄ ille
p nobis animā suā posuit. & nos de-
bemus animas p fratrib; ponere. Qui
habuerit substantiā hui mundi. & ui-
derit fratrem suū necessē habere. & clau-
serit uiscera sua ab eo. quomodo caritas
dñi manet in eo. **FR. 111.**

Filioli: non diligam^{us}
uerbo neq; lingua: sed opere
q; ueritate. In hoc cognouimus quō ex
ueritate sumus. q; in conspectu eius cor
di nro suademus. qm̄ si reprehenderit
nos cor nrm̄. maior est d̄s corde nro:
q; nouit om̄a. **K**m̄. si cor nrm̄ non re
phenderit nos: fiduciam habemus ad
d̄m. q; quo deūq; petierim⁹ ab eo accipi
emus: qm̄ mandata eius custodimus:
q; ea que sunt placita coram eo facie
mus. Et hoc est mandatū eius. ut cre
damus in nomine filii eius ihu xpi:
q; diligamus altitrum. sicut dedit
mandatum nobis. Et qui seruat man
datum eius: in illo manet q; ipse in eo.
Et in hoc scimus: qm̄ manet in nobis

Respū quem dedit nobis.
carissimi. nouite omni **II.**
spiritu credere. sed pbate spē
si ex dō sunt: qm̄ multi pseudo pphē
erunt in mundū. In hoc cognoui
mus spiritū d̄i. Om̄s qui confitetur
ihm̄ xpm̄. in carne uenisse. ex dō est:
q; om̄is spē qui soluit ihm̄. ex dō n̄
est. q; hic est antixpc̄. de quo audistis
quō uenit. q; iam in mundo ē. Vos
ex dō estis filioli. q; uicistis eum qm̄
maior est qui in uobis est. quā qui
in mundo est. Ipsi de mundo sunt.
q; idō de mundo locuntur. q; mun
dus eos audit. Vos ex dō sumus: qui
nouit d̄m. audit nos. Qui autē ex dō

non est: non audit nos. In hoc ^{sum} cōgno
spiritū ueritatis. q; sp̄m̄ erroris. **III.**

Rm̄. diligamus nos inuicem.
quō caritas ex dō est. q; om̄s
qui diligit fr̄m̄ suū ex dō natus est:
q; cognoscat d̄m. Qui non diligit:
n̄ nouit d̄m. qm̄ d̄s caritas est. In hoc
apparuit caritas d̄i in nobis: qm̄ filiū
suū unigenitū misit d̄s in mundū:
ut uiuamus p̄p̄sum. In hoc ē caritas
non quasi dilexerim⁹ d̄m. sed qm̄ ipse
prior dilexit nos. q; misit filiū suū
p̄p̄tationem p̄ccatis nris. **K**m̄. si
d̄s dilexit nos. q; nos debem⁹ altitrum
diligere. D̄m nemo uidit unquam.
Si diligamus inuicem: d̄s in nobis
manet. q; caritas eius in uobis p̄fecta
est. In hoc intelligimus. qm̄ in eo
manemus q; ipse in nobis: quō de
spiritu suo dedit nobis. Et nos uidi
mus q; testificamur: qm̄ pater misit
filiū suū saluatorem mundi. **Tran̄.**

FR. IIII. LECT. I.
UIS QUIS CONFESSUS
fuerit. qm̄ ih̄s est filius d̄i:
d̄s in eo manet.
q; ipse in dō. Et nos cognouimus q;
eredidim⁹ caritati: quā d̄s habet in
nobis. D̄s caritas ē: q; qui manet in
caritate. in dō manet. q; d̄s in eo.
In hoc p̄fecta est caritas. nobiscum:
ut fiduciā habeam⁹ in die iudicij:
quia sic ille est q; nos sumus in hoc

mundo. Timor non est in caritate. sed
perfecta caritas foras mittit timorem.
quoniam timor penam habet. Qui autem
timet. non est perfectus in caritate.

Nos ergo diligamus deum. quoniam deus prope
dilexit nos. **II.**

Siquis dixerit. diligo deum
et fratrem suum odit. mendax est. Qui
enim non diligit fratrem suum quem ui-
det. deum quem non uidet. quomo-
do potest diligere. Et hoc manda-
tum habemus ab eo. ut qui diligit
deum. diligat et fratrem suum. Omnis qui
credit quoniam ihesus est christus. ex deo natus
est. Et omnis qui diligit deum. qui
genuit. diligit et eum qui natus
est ex eo. In hoc cognoscimus quomodo
diligimus natos dei. cum diligamus
deum. et mandata eius faciamus. Hec
enim est caritas dei. ut mandata eius
custodiamus. Et mandata eius graua
non sunt. quoniam omne quod natum est
ex deo. uincit mundum. Et hec est uic-
toria que uincit mundum. fides nostra.

Quis est qui uincit **III.**
mundum. nisi qui credit quoniam
ihesus est filius dei. Hic est qui uenit
per aquam et sanguinem. ihesus christus.
Non in aqua solum. sed in aqua et
sanguine. Et spiritus est qui testificatur
quoniam christus est ueritas. Et tres sunt qui
testimonium dant in terra. spiritus aqua
et sanguis. Quia tres sunt. qui te-

stimonium dant in celo. pater. uerbum
et spiritus sanctus. et hi tres unum sunt.
Si testimonium hominum accipimus. testi-
monium dei maius est. quoniam hoc testi-
monium dei quod maius est. quia te-
stificatus est de filio suo. Qui credit
in filium dei. habet testimonium dei in
se. Qui non credit filio. mendacem
facit eum. quia non credit testimo-
nio. quod testificatus est de filio suo.
Et hoc est testimonium. quoniam uitam
eternam dedit nobis deus. et hec uita
in filio eius est. Qui habet filium ha-
bet uitam. qui non habet filium
dei. uitam non habet. Tu autem.

**IN ASCENSIONE DOMINI. Sermo
beati Gregorii pape. lect. 1.**

PORTET FRATRES

Quoniam. ut aliquid de ip-
sa tante consideratione sollempnitatis dica-

mus. Hoc autem nobis primum queren-
dum est. quid nam sit quod nato
domino apparuerunt angeli. et tamen
non leguntur in albis uestibus appa-
ruisse. ascendente autem domino missi
angeli. in albis leguntur uestibus
apparuisse. Sic et enim scriptum est.
Uidentibus illis eleuatus est. et nubes
suscepit eum ab oculis eorum. Cumque
intuerentur in celum euntem illum.
ecce duo uiri astiterunt iuxta illos
in uestibus albis. Tu autem. **II.**

Inalbis uestib; gaudium & sollemnitas
mentis ostendit. Quid est ergo. quod
nato dño non in albis uestibus. ascen-
dente autem dño in albis uestibus
apparent. nisi quod magna tunc sol-
lemnitas angelis facta est. cum celū
dñs homo penetrauit. quia nascente
dño uidebatur diuinitas humiliata
ascendente uero dño humanitas est
exaltata. Albe & enim uestes. exalta-
tioni magis congruunt quā humi-
liationi. In assumptione ergo eius.
angeli in albis uestib; uideri debuerūt.

H quia qui in natiuitate sua apparuit
dñs humilis. in ascensione sua ostensū
est homo sublimis. III.
hoc nobis magnopere fīs km̄ in
hac sollemnitate pensandū est. quia
delectum ē hodierna die cyrographū
damnationis nr̄e. mutata est senten-
tia corruptionis nr̄e. Illa enim t̄ra.
cui dictum est terra es. & uirtūam ibi.
hodie in celū transiuit. Phae ipsa
namq; carnis nr̄e subleuatione. p̄
figuram beatus iob. dñm auem uo-
cat. Quia enim ascensionis eius
mysteriū. uideam non intelligere
conspexit. de infidelitate eius sen-
tentiam protulit dicens. Semitā igno-
rauit auis. Auis enim recte appellat̄
est dñs. quia corpus carneū ad the-
ra librauit. Cui auis semitā ignora-
uit. quisq; eum ad celū ascendisse.

n̄ credidit.

De hac sollemnitate IIII.
p̄ psalmistam dicit̄. Cieuata
ē magnificentia tua sup̄ celos. De
hac rursus ait. Ascendit dñs in nubila
tione. & dñs in uoce tube. De hac
iterum dicit̄. Ascendens in altum.
quippe captiuam duxit captiuitatē.
dedit dona hominib; descendens
quippe in altū. captiuam duxit cap-
tuitatem. quia corruptionē nr̄am.
uirtute sue incorruptionis absor-
bit. Dedit uero dona hominibus.
quia misso desup̄ spiritu. alii sermo-
nem sapientie. alii sermonē scientie.
alii grām uirtutū. alii grām curatio-
num. alii genera linguarū. alii ut
p̄tationem sermonū tribuit. Dedit

Ergo dona hominib; V.
de hac ascensionis ei gloria.
etiam abacuc ait. Cieuatus est sol.
& luna stetit in ordine suo. Quis e-
nim solis nomine nisi dñs. & que
lune nomine nisi ecclā designatur.
Quo usq; enī dñs ad celos ascendit
scā eius ecclā aduersa mundi omni
modo formidauit. at postquā eui
ascensione roborata est. apte p̄dica-
uit quod occulte credidit. Cieuat̄
est ergo sol & luna stetit in ordine
suo. quia cum dñs celū petiit. scā
eius auctoritate p̄dicationis excre-
uit. Hinc eiusdē ecclē uoce psalo-
monem dicit̄. Ecce iste uentus sa-

liens in montibus; & transiliens colles.
Considerauit tantorum operum
culmina & ait. Ecce iste
uenit saluens in montibus. Veniendo
quippe ad redemptionem nostram: quod
dam ut ita dixerim saltus dedit.
Huius factus est dominus. ipsos eius saltus ag
noscere. De celo uenit in ueterum: de
utero uenit in prosepere: de prosepere ue
nit in cruce: de cruce uenit in sepul
chrum: de sepulchro rediit in celum.
Ecce ut nos post se currere faceret:
quosdam pro nobis saltus manifestata
per carnem ueritas dedit: quia exulta
uit ut gigas adcurrendam uiam:
ut nos ei ex corde dicerem. Trahe
me post te: currem in odore un

Vgumentorum tuorum. **VII.**
Unde factus est dominus oportet: ut il
lic sequamur corde: ubi eum cor
pore ascendisse credimus. Desideria
terrena fugiamus: nihil nos iam delec
tet in infimis: qui patrem habemus
in celis. Et hoc nobis est magno pre
pendendum: quia is qui placidus ascen
dit: terribilis rediet: & quicquid no
bis cum mansuetudine precepit: hoc a
nobis cum distractione exiget. Ne
mo ergo indulta penitentiae tempore
parumpendat: nemo curam suam cum
ualet agere negligat: quia redem
ptor noster: tanto tunc in iudicium di
strictior ueniet: quanto nobis ante

49
Iudicium magna patientiam progauit.
Ecce uobiscum factus est agere. **VIII.**
hec in mente sedula cogitatione
uersate. Quam uis adhuc rerum per
turbationibus; animus fluctuet: iam tamen
spei ueritatis anchoram in eternam patriam
figite: intentionem mentis in uera
luce solidate. Ecce ad celos ascendisse
dominum audiimus. Hoc ergo seruemus
in meditatione quod credimus: & si
adhuc hic tenemur infirmitate cor
poris: sequamur tamen eum passibus
amoris. Non autem deserit desiderium
nostrum ipse qui dedit. Iesus christus dominus noster:
qui uiuat & regnat cum patre in unita
te spiritus sancti deus: per omnia secula seculorum amen.

S. C. S. M. MARC. IX.
nullo tempore. **R**ecumbentibus
undecim discipulis: ap
paruit illis Iesus & exprobrauit incre
dultatem illorum & duriciam cordis:
quia his qui uiderant eum resurrexis
se non crediderunt. Et dixit eis:
Euntes in mundum uniuersum: predica
te euangelium omni creature. Qui credi
derit & baptizatus fuerit: saluus
erit. Qui uero non crediderit: con
dempnabitur. Signa autem eos qui cre
diderunt: hec sequentur. In nomine
meo demonia eicient: linguis lo
quentur nouis: serpentes tolent. Et
si mortiferum quid biberint: non eos
nocebit. Super egros manus impo